

Hagada

**"Tanī naktī, kad Viņš tapa nodots"
KRISTĪGS PASHAS MIELASTS**

פסח

*Pashas stāstā mēs ieraugām D-va varenos darbus pie cilvēkiem,
Jēzus krusta upura priekštēlu un taustāmu atgādinājumu,
ka Tas Kungs izved mūs no verdzības brīvībā.*

IZRUNA

Šajā tekstā ir transliterētas ebreju lūgšanas, lietojot latviešu alfabētu un izrunu. Vārdu uzsvāri tiek pasvītroti un parasti ir uz pēdējo vai priekšpēdējo zilbi.

Ebreju valodā ir divi veidi, kā izrunāt “h” burtu—viegli un cieti:

“h” Viegli “h” izrunā tāpat, kā latviešu valodā. Šajā tekstā vieglais “h” ir apzīmēts vienkārši ar burtu “h”. Šis burts parasti ir vārdu sākumā vai vidū.

“ch” Cietais “h” ir ļoti guturāls un tiek izrunāts līdzīgi kā vācu vai skotu “ch”. Šajā tekstā cietais “h” ir apzīmēts ar divu burtu kombināciju “ch”. Šis burts parasti ir vārdu beigās.

Piemēram:

Bāruch atā Adonai, Eloheinu Melech ha’olam

Ⲅ ciets viegls Ⲅ ciets Ⲅ Ⲅ viegls

Hagada – Tanī naktī, kad Viņš tapa nodots

Svēto Rakstu citāti, ja nav citu norāžu, ir no Latvijas Bībeles biedrības 2012. gada izdevuma
“Bībele jaunā tulkojumā ar deiterokanoniskajām grāmatām” un
“Bībele 1965.g. revidētais teksts”

No angļu valodas tulkojis un galvenais redaktors – Māc. Kārlis R. Zikmanis
Literārā redaktore – Anda Zikmane
Korektore – Rūta Ummere, Anita Ļustika
Ebreju valodas konsultante – Laila Čakare
Datortulkojums – Māc. Kārlis R. Zikmanis

Pirmā publikācija: 2004.g. Pashas svētkos
Revidēts: 2008.g., 2010.g., 2015.g., 2017.g., 2018.g.

Hagada

“Tanī naktī, kad Viņš tapa nodots”

IEVADS

Galvenais namatēvs iepazīstina ar galdu namatēviem un namamātēm, skaidro par “alleluja” un gavēni, par vārdu “D-vs”¹ un par lūgšanu izrunu.

Namatēvs: Mēs esam sapulcējušies, lai svinētu Pashas svētkus, kurus D-vs Tēvs dibināja, lai pieminētu, ka Viņš atbrīvoja Israēlu no faraona varas un Ēģiptes verdzības. Kad svinam Svēto Vakarēdienu, ko dibināja mūsu Kungs Jēzus Kristus, mēs pieminam, ka Viņš caur krustu atpestīja mūs no velna varas un grēka verdzības. Pashas svētki un Svētais Vakarēdiens ir cieši saistīti,² jo Jēzus svinēja Pashu ar saviem mācekļiem “tanī naktī, kad Viņš tapa nodots.”³

Šī hagadā seko sēdera mielasta kārtībai. Vārds hagadā ebreju valodā nozīmē stāstījums,⁴ bet sēders—kārtība. Šis mielasts notiks pēc senas kārtības parauga, ko jūdi ir stāstījuši gadsimtiem ilgi, lai pieminētu savu atbrīvošanu. Mēs šos svētkus svinēsim, lai labāk saprastu, kā Jēša ha-Mašīach, t.i., Jēzus Mesija, vai Jēzus Kristus,⁵ iespējams, svinēja šos svētkus, dibinot Svēto Vakarēdienu. Vairākas lūgšanas un svētības vārdi šajā liturģijā bija Viņam pazīstami. Sakot vai dziedot tos ebreju vai aramiešu valodā, mēs dzirdēsim vārdus, kādi bija uz Viņa lūpām, un slavēsim D-vu valodā, kuru lietoja mūsu Kungs.

¹ Lai nepārkāptu bausli “Tev nebūs D-va vārdu nelietīgi valkāt” ebreji raksta šo vārdu “caur svītriņu”, vai lieto vārdus “Adonai” (Kungs, Valdnieks), “Svētais” vai “Israēla Svētais.”

² Vakarēdiens ir Pashas vienīgais leģitīmais turpinājums Jaunajā Derībā, jo Kristus piepildīja Pashas Vecās Derības prasības pilnīgi, un pavēlēja mums svinēt Vakarēdienu, pieminot Viņa pestīšanas darbu.

³ LELB dziesmu grāmata, Rīga 2015, IHTIS, Dievkalpojums I, 941.lpp, Dievkalpojums II, 948.lpp.

⁴ דָּתָה stāstīt, sludināt.; lai burtiski piepildītos vārdi “tu stāsti savam dēlam” 2Moz 13:8. Šis ir tas pats vārds, ko Pāvils lieto: “Cikkārt jūs no šīs maizes ēdat ... jūs pasludināt Kunga nāvi.” 1Kor 11:26.

⁵ heb. מֵשִׁיחַ Mesija, gr. Χριστός Kristus. Svaidītais, (D-va) izredzētais.

Uz galda mēs redzam sēdera šķīvi, uz kura atrodas vairākas lietas, kas palīdz mums saprast to, ko Pasha vienmēr ir nozīmējis ebreju tautai—brīvības svētkus. Šīm lietām ir sava nozīme, lai ilustrētu to, kas notika pirmajā Pashā Ēģiptē.

Mēs stāstīsim Pashas notikumu, un caur šo ēdienu to arī baudīsim un piedzīvosim. Mēs esam aicināti atcerēties ne tikai to, ka pirms vairākiem tūkstošiem gadu D-vs atbrīvoja Israēlu, bet atzīt un piedzīvot, ka Viņš ir pestījis arī mūs. Katru reizi, kad dievkalpojumā pie Vakarēdiena mēs dzirdam vārdus “Cikkārt jūs no šīs maizes ēdat un no šī biķera dzerat, pasludiniet tā Kunga nāvi, tiekams Viņš nāk”⁶ mēs esam aicināti piedzīvot Kristus uzvaru un klātesamību sakramentā, un stāstīt citiem, cik Viņš ir labs, «*žēlīgs un līdzcietīgs, gauss dusmās un dāsns žēlastībā.*»⁷

Tanī naktī, kad Viņš tapa nodots, Jēzus ņēma ierastu svētku ēdienu—neraudzētu maizi un vīnu—un deva šiem Pashas simboliem jaunu nozīmi un saturu, dibinādams Svēto Vakarēdienu. Tā nebija nejaušība, ka Pasha bija ievads krustā sišanai. Kunga plāns bija noteikts jau no pasaules iesākuma.⁸ Kamēr mēs svinēsim šo seno rituālu, lūgsim, lai Svētais Gars, jeb Ruach ha-Kodēšs apgaismo mūsu sirdis, un ļauj mums piedzīvot un saprast no jauna to brīvību, kas mums ir dota Kristus krusta nāvē un augšāmcelšanās.

Kaut gan pārsvarā mūsu senči nebija ebreji, mēs esam viņu ticības mantinieki, jo mēs līdz ar Vecās Derības ļaudīm pielūdzam Ābrahāma, Īzaka un Jēkaba D-vu. Šovakar mēs svinēsim Pashas mielastu līdzīgi, kā to dara ebreju ģimenēs, bet mēs pievērsīsim uzmanību tam, ka daži mielasta elementi skaidri norāda uz Kristu—beidzamo un pilnīgo Pashas Jēru.

DZIESMA

⁶ LELB dziesmu grāmata, Rīga 2015, IHTIS, Dievkalpojums II, 948.lpp

⁷ JI 2:13

⁸ Atkl 13:8

Hadlakat Nerot - Sveču aizdedzināšana

NAMATĒVS: Ebreju sabats sākas ar sveču aizdedzināšanu. Ebreju tradīcija saka, ka Ābrahāma sieva Sāra bija pirmā, kas aizdedzināja sabata sveces.⁹ Rabīni skaidro, ka ebreji tika izglābti no Ēģiptes tā laika dievbijīgo sieviešu dēļ, kas tika uzskatītas par taisnīgākām, nekā vīrieši.¹⁰ Tādēļ tā ir sievietes privilēģija sabatos un svētku dienās aizdedzināt sveces. Šī gaisma ienāk mājās no sievietes rokām. Tas mums atgādina, ka Pasaules Gaisma—Jēzus ienāca šajā pasaulē un iemiesojās no Svētā Gara un Jaunavas Marijas,¹¹ kā bija apsolijs jau Ēdenes dārzā, nākot no sievietes sēklas.¹²

Tagad namamātes aizdedzinās sveces un lūgs. Šis ir īpašs brīdis, kad viņas runā ar Kungu, un pateicoties par svētībām, aizlūdz par savām ģimenēm.

Namamātes aizdedzina sveces.

NAMAMĀTE: Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,
ašēr kid-šānu be-mic-votāv veci-vānu
lehad-līk ner šēl Yom Tov. Amēn.¹³

VISAS SIEVIETES: Esi svētīts, ak Kungs mūsu D-vs, mūžības Kēniņ,
kas esi svētījis mūs ar Saviem baušļiem,
un esi pavēlējis mums aizdedzināt svētku sveces.

Birkat Jeladim - Bērņu svētīšana

NAMATĒVS: Rabīni māca, ka tēvs ir savas ģimenes kēniņš un priesteris. Tādēļ tā ir tēva privilēģija un pienākums, kā ģimenes galvai un aizstāvim, svētīt un aizlūgt par savas ģimenes locekļiem. Atcerieties, ko Lutērs mazajā katehismā pie katra mācības gabala saka: “kā **namatēvam** savai saimei vienkāršā veidā jāmāca...” Tas ir tēva pienākums un atbildība mācīt

⁹ *Tanchuma, Chayei Sarah 4*

¹⁰ *Mishnah, Sotah 11b*

¹¹ Nīkajas ticības apliecības 2. artikuls

¹² 1Moz 3:15 (Glika tulkojums) «Un es celšu ienaidu starp tevis un starp tās sievas un starp tavas sēklas un starp viņas Sēklas, Šis samīs tev to galvu^A un tu iedursi^B Viņu papēdī.» A) “samīs galvu”: Kungs Jēzus, “Sēkla” no Marijas, izpostīs velna darbus un valstību 1Jņ 3:8. B) “iedursi papēdī”: velns un viņa dēmoni vājās Kungu Jēzu un Viņa draudzī, taču nevarēs to pārvarēt.

¹³ Rabīni māca, ka “āmen” tiek sacīts tikai vienu reizi pie katras lūgšanas (piem. ja lūgšana tiek teikta ebreju valodā, tad tulkojumā nesaka “āmen”), vai gadījumā, ja lūgšana ir jau vienreiz sacīta, āmen netiek atkārots (piem. Kiduš).

saviem bērniem par ticību, un, rādot viņiem priekšzīmi, aizlūgt par viņiem. Tagad ar klātesošo vecāku piekrišanu, mēs ar namamāti svētīsim bērnus.

Namatēvs aizlūdz par dēliem, namamāte par meitām:

NAMATĒVS: Tas Kungs dara jūs līdzīgus Efraimam un Manasem, līdzīgus Pēterim, Jēkabam un Jānim, Pāvilam un pārējiem, kuri pašizliedzīgi sekoja Kungam.¹⁴

NAMAMĀTE: Tas Kungs dara jūs līdzīgas Sārai, Rebekai, Rāhelei un Lejai, līdzīgas Marijai, Joanai un citām, kas ar savu rocību gādāja par Kungu.¹⁵

NAMATĒVS: Jevā-rēchechā Adonai vejiš' merēcha. Jaer Adonai panāv elēcha vij-chuneka. Jisā Adonai panāv elēcha, vejā-sajim lecha šalom. Tas Kungs tevi svētī un pasargā, Tas Kungs apgaismo savu vaigu par tevi un ir tev žēlīgs, Tas Kungs paceļ savu vaigu uz tevi un dod tev mieru.¹⁶

VISI: Āmen.

DZIESMA

Sēdera mielasta četri biķeri

NAMATĒVS: Ebreju sabats, tāpat kā citi svētki, sākas, baudot biķeri vīna.¹⁷ Šajā īpašajā vakarā mēs baudīsim četrus.¹⁸ Kāpēc tieši četrus?

LAŠĪTĀJS: Rabīni skaidro, ka tas ir tādēļ, ka D-vs, Israēla Svētais, svētīts lai Viņš, deva savai tautai četrus pestīšanas apsolījumus.

LAŠĪTĀJS: «Tādēļ saki Israēla dēliem: *ES ESMU Kungs, ES izvedīšu jūs no Ēģiptes jūga, ES izglābšu jūs no vergošanas, ES izpirkšu jūs ar izstieptu elkoni un varenu tiesu! ES ņemšu jūs sev par tautu, un ES būšu jums par D-vu, un jūs zināsiet, ka ES ESMU Kungs, jūsu D-vs, kas izvedis jūs no Ēģiptes jūga!*»¹⁹

NAMATĒVS: Par piemiņu šiem četriem pestīšanas apsolījumiem mēs dzersim četrus biķerus: divus pirms un divus pēc vakariņām.

¹⁴ Zēniem: 1Moz 41:51,52; Mt 4:18,21; Apd 13:9.

¹⁵ Meitenēm: 1Moz 17:15,24:15,29:10,16; Lk 1:27, 8:3.

¹⁶ 4Moz 6:24-26 (Ārona svētības vardi)

¹⁷ *Mishnah, Pesachim 7:13*, Pashā lieto vienīgi saldu sarkanvīnu, ko var samaisīt ar siltu ūdeni.

¹⁸ *Mishnah, Pesachim 10:1*

¹⁹ 2Moz 6:6-7; 1)Es izvedīšu jūs, 2)Es izglābšu jūs, 3)Es izpirkšu jūs, 4)Es ņemšu jūs.

Svētdarīšanas biķeris

Visiem glāzēs tiek ieliets vīns vai vīnogu sula.

NAMATĒVS: Katru sabatu un visus svētkus Jēzus iesāka ar lūgšanu, pieminot savu Tēvu kā radītāju, kā miera devēju, kā atbrīvotāju, slavējot Viņu par «*vīnu, kas priecē cilvēka sirdi, un maizi, kas spēcina cilvēka sirdi.*»²¹ Tūlīt dziedāsim tradicionālu lūgšanu, ko ebreji lieto sabbatos un svētkos, un kas saucas kidušs. Ar šo lūgšanu tiek svētīta šī diena, šie svētki.

Ja maltīte tiek baudīta vairākām ģimenēm kopā, tad vīri iesāk šo pateicību. Vīri, piecelsimies un visi pacelsim pirmo biķeri atceroties, ka Tas Kungs ir izvedis mūs no tumsības, ir nodibinājis attiecības ar mums un, ka Viņš ir tas, kas dara mūs svētus. Kungī, lūgsimies!

Paceļot glāzes labajā rokā, vīri dzied:

♫ **VISI VĪRI:** Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,
borē perī hagāfen. Amēn.
Esi svētīts, ak, Kungs mūsu D-vs, mūžības Kēniņ,
kas esi radījis vīnakoka augļus.

NAMATĒVS: Mēs Tev pateicamies D-vs, ka tu mums esi devis svētkus priekam un laimei, starp tiem arī šos Pashas svētkus, brīvības dienu, svēto sapulcēšanās dienu, kad stāstām par izešanu no Ēģiptes.

VISI VĪRI: Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,
šehechejānu vekijmānu vehigijānu laz' man hazē. Amēn.
Esi svētīts, ak, Kungs mūsu D-vs, mūžības Kēniņ,
kas esi devis mums dzīvību, uzturējis
un vadījis mūs līdz šai dienai.

Visi apsēžas un dzer pirmo biķeri, atbalstoties uz kreiso pusi. Kādēļ, tiks skaidrots vēlāk.

²⁰ **Ūirsrakstī** ir obligātas Pashas sastāvdaļas un simbolizē 15 pakāpienus Jeruzalemes templī, kā arī 15 svētceļnieku psalmus. 1)Kadešs, 2)Urchacs, 3)Karpās, 4)Jachacs, 5)Magīd, 6)Rachcā, 7)Moci, 8)Maco, 9)Maror, 10)Korech, 11)Šulchan Orech, 12)Cafun, 13)Barech, 14)Hallel, 15)Nircā.

²¹ Ps 104:15, *Mishnah, Pesachim* 10.4

Urhaes

Šķistišana

NAMATĒVS: Tagad ir pienācis brīdis, kad es kā namatēvs mazgāšu savas rokas, jo es tūdaļ ņemšu ēdienu, kas ir uz sēdera šķīvja.

Galvenais namatēvs līdz ar galda namatēviem mazgā savas rokas.

Mūsu Kungs Pashas mielastā pārsteidza savus mācekļus:

LASĪTĀJS: «*Pēc tam Viņš ielēja ūdeni mazgājamā traukā un sāka mazgāt mācekļiem kājas, un slaucīja tās linu drānā, ko Viņš bija apsējis. Kad Viņš tiem kājas bija nomazgājis, Viņš atkal apvilka savas virsdrēbes un apsēdies tiem sacīja: “Vai jūs saprotat, ko Es jums esmu darījis? Jūs Mani saucat: Skolotājs un Kungs – un pareizi sakāt, jo tas Es esmu. Ja nu Es, Kungs un Skolotājs, esmu jums mazgājis kājas, tad pienākas, ka arī jūs cits citam kājas mazgājat.”*»²²

Karpās

Garšaugi

NAMATĒVS: Pētersīļi attēlo D-va radīto dzīvību un atgādina mums, ka Tas Kungs ir uzticīgs, gādājot par saviem ļaudīm. Sālsūdens attēlo ciešanu asaras, ar ko katram nākas sastapties dzīves laikā. Dzīve Ēģiptē Israēla bērniem bija sāpju un asaru pilna. Iemērcēsim pētersīļa zariņu sālsūdenī un pārdomāsim šo noslēpumu, ka, kaut gan mēs esam Kunga gādībā, mūsu dzīve dažkārt ir “iemērcēta” asarās.

Visi paņem pa pētersīļa zariņam un lūdz:

VISI: **Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,**
 borē perī ha-adamā. Amēn.
 Esi svētīts, ak, Kungs mūsu D-vs, mūžības Kēniņ,
 kas esi radījis zemes augļus.

Visi ēd pētersīļa zariņu, iemērcējot to sālsūdenī.

²² Jņ 13:5,12-14

Jachars

Macas laušana

NAMATĒVS: Blakus sēdera šķīvim ir maca-taša, un tajā ir trīs macas, t.i. neraudzētās maizes. Pēc rabīnu tradīcijas šīs trīs macas tiek uzskatītas par vienu veselumu.²³ Vidējā maca tiks izņemta, salauzta, ietīta audumā un apslēpta. Ko rabīni par to saka?

LASĪTĀJS: Daži rabīni uzskata, ka trīs macas attēlo vienotību starp ebreju patriarhiem—Ābrahāmu, Īzaku un Jēkabu. Citi saka, ka tās ir vienotība pielūgšanā starp priesteriem, levītiem un israēliešiem.

LASĪTĀJS: Ir arī citas teorijas, piemēram, ka maca tiek sadalīta uz pusēm tāpat, kā tas Kungs sadalīja Sarkano jūru. Bet visām ir neizskaidrota problēma: kāpēc mēs laužam tieši vidējo macu?

LASĪTĀJS: Jo kāpēc būtu salauzta tā maca, kas attēlo Īzaku, nevis Ābrahamu vai Jēkabu? Vai kāpēc levīti tiktu salauzti, nevis priesteri vai israēlieši? Uz šiem jautājumiem rabīni nevar atbildēt.

LASĪTĀJS: Pēc tam, kad vidējā maca tiek salauzta, lielākā daļa no tās tiek ietīta audumā un apslēpta. Šo apslēpto daļu sauc par *afikomenu*.²⁴

LASĪTĀJS: Šī tradīcija par macām un afikomenu ir brīnumaina ilustrācija par D-va būtību un par mūsu Pestītāju. Jo mēs, kas sekojam Jēzum, varam saskatīt, ka trīs macas simbolizē D-va svēto Trīsvienību—Tēvu, Dēlu un Svēto Garu. Šie Trīs ir Viens.

NAMATĒVS: Mēs izņemam vidējo daļu no šīs “trīsvienības,” saprotot, ka tā simbolizē Jēzu.

Namatēvs izņem vidējo macu.

D-va Dēls piedzima kā cilvēks, atstājot debesis, līdzīgi kā vidējā maca tiek izņemta no macu vienotības.

²³ Ebr. “echad” טֶחַד – viena lieta, kas var sastāvēt no citām lietām. Piem. vīnogu ķekars ir viens “echad”.

²⁴ Moz 6:4 “Klausies, Israēl! Kungs, mūsu D-vs, ir viens (echad) D-vs!”

²⁴ Ebr. ,יְהוָה אֱלֹהֵינוּ gr. εἰς κομὸς- tas, kas nāk.



Maca ir ievainota, kā Viņš bija ievainots mūsu pārkāpumu dēļ.

Namatēvs parāda, ka maca ir "ievainota" ar caurumiem.

Maca tiek salauzta, kā Jēzus pie krusta tika satriekts mūsu grēku dēļ.

Namatēvs lauž macu uz pusēm.

Afikomens tiek ietīts audumā un nolikts, līdzīgi kā Jēzus ķermenis tika ietīts audeklā un guldīts kapā.

Namatēvs ietin afikomenu un to paslēpj. Kamēr tas tiek paslēpts, bērni atstāj istabu.

Lechem Oni - ciešanu maize

Namatēvs paceļ mazāko macas gabalu.

NAMATĒVS: Pāri palikušā lautzā vidējā maca ir ciešanu vai "bēdu" maize, ko ēduši mūsu tēvi tuksnesī,²⁵ kas atgādina par laikiem, kad ciešam trūkumu. Mēs arī pateicamies par ciešanām, ar ko Tas Kungs rūda mūsu ticību, veidojot Kristus līdzību mūsos, jo «*ciešanas rada izturību, izturība – uzticību D-vam, uzticība D-vam – cerību, bet cerība nepamet kaunā, jo D-va mīlestība caur Svēto Garu, kas mums dots, ir ielieta mūsu sirdīs.*»²⁶

VISI: Lai visi, kuri ir izsalkuši, nāk un ēd! Lai visi, kam trūkst, nāk un dalās Pashas cerībā! Daudzi šodien ir grēka vergi un varmāku apspiesti. Lai visi tiktu atsvabināti caur Ješua ha-Mašīach!

Ma Ništana - Četri jautājumi

NAMATĒVS: Tagad jaunākais bērns vaicās četrus jautājumus,²⁷ lai uzzinātu vairāk par šiem svētkiem. Tas ir ļoti pedagoģiski. Mēs arī varam (un mums vajag) mācīt saviem bērniem par ticību kristīgos svētkos,²⁸ kā rakstīts: «*Uzved puisēnu uz viņa ceļa – pat vecs kļuvis, no tā nenoklīdīs.*»²⁹

BĒRNS: Kāpēc šis vakars ir savādāks, nekā citi?

²⁵ 5Moz 16:3 "Septiņas dienas ēd tos ar neraudzētu maizi, bēdu maizi, jo steigā tu izgāji no Ēģiptes zemes!"

²⁶ Rm 5:3

²⁷ Rabīni māca par četriem dēliem, kuri vaicā par iziešanu. Gudrais dēls vaicā "Kādus likumus D-vs mums ir devis?"; ļaunais dēls vaicā: "Ko šī Pasha nozīmē tev?" (nevis "man" it kā tas neattiektos uz viņu); Vientiesīgais dēls vaicā: "Kas ir šis mielasts?"; un tad ir dēls, kas neko nezina un vaicāt neprot.

²⁸ Piem. Adventā, Ziemsvētkos, Epifānijā, Gavēnī, Lieldienās, Vasarsvētkos u. t. t.

²⁹ Sak 22:6



1. Citos vakaros mēs varam ēst raudzētu vai neraudzētu maizi.
Kāpēc šajā vakarā mēs ēdam tikai neraudzētu maizi?
2. Citos vakaros mēs varam ēst jebkādus dārzeņus.
Kāpēc šajā vakarā mums jāēd tieši mārrutki?
3. Citos vakaros mēs nekur neko nemērcējam.
Kāpēc šajā vakarā divas reizes?
4. Citos vakaros mēs varam sēdēt kā vēlamies.
Kāpēc šajā vakarā sēžam atbalstoties?

Magiā

Pashas stāsts

Visiem tiek piepildīts otrais biķeris.

NAMATĒVS: Lai atbildētu uz šiem jautājumiem, mēs atkārtosim Pashas stāstu. Sākot ar ebreju ciltstēviem—Ābrahāmu, Īzaku un Jēkabu, mēs atceramies, kā D-va tauta nonāca Ēģiptē, un pieminam viņu verdzības ciešanas un bēdas. Mēs esam kopā ar viņiem, kad Tas Kungs sūta desmit mocības pār faraonu un Ēģipti, un sekojam līdzi, kad viņi iziet no Ēģiptes cauri Sarkanai jūrai. Mēs piedzīvojam Kunga vareno roku, kad tā pāršķir ūdeņus, ļaujot Israēlam iet cauri pa sausu zemi, bet, kad ūdeņi atgriežas vietā, noslīcina Ēģiptes karapulкус. Šis ir Pashas stāsts...

Avadīm hajīnu - Mēs bijām vergi

VISI: Mēs bijām faraona vergi Ēģiptē, bet Tas Kungs izveda mūs ar stipru roku un izstieptu elkoni. Ja Tas Kungs nebūtu izvedis mūsu senčus no Ēģiptes, tad mēs, mūsu bērni un mūsu bērnu bērni joprojām būtu faraona vergi Ēģiptē. Pat ja mēs visi būtu gudri, saprātīgi, un izprastu Torā,³⁰ mūsu pienākums būtu atstātīt iziešanu no Ēģiptes; un visi, kuri sīki un smalki pārrunā iziešanu no Ēģiptes, ir uzslavas cienīgi.

³⁰ Piecas Mozus grāmatas

♫ **VISI:** **Avadīm hajīnu, hajīnu, lefaro bi-Micrājim, bi-Micrājim.**
 Avadīm hajīnu, atā, atā, benei chorin!
 Avadīm hajīnu, atā, atā, benei chorin, benei chorin!

Tulkojums: Mēs bijām faraona vergi Ēģiptē, bet tagad mēs esam brīvi!

NAMATĒVS: Mēs sēžam atbalstoties, jo senatnē tikai brīvi cilvēki drīkstēja sēdēt.³¹ Vergiem ēdot bija jāstāv kājās, gataviem strādāt. Bet caur Kunga darbu mēs esam brīvi.³² Līdzīgi kā visaugstākais D-vs atbrīvoja Israēlu no faraona varas un Ēģiptes verdzības, tāpat Kristū Viņš mūs ir atpestījis no velna varas un grēka verdzības. Jo vairāk mēs to pārdomāsim un stāstīsim, jo vairāk mēs gribēsim Viņu slavēt un pie Viņa turēties.

Mūsu ticības tēvs - Ābrahāms

LASĪTĀJS: Divus gadu tūkstošus pirms mūsu ēras Divupē kaldiešu pilsētā Ūrā pie Eifratas upes³³ dzīvoja vīrs vārdā Terahs, kam bija trīs dēli: Abrāms, Nahors un Harāns.³⁴ Tas Kungs aicināja Abrāmu uz zemi, kur piens un medus tek, un, vadīdams uz Kanaāna zemi, nosauca viņu par Ābrahāmu.³⁵

LASĪTĀJS: Tas Kungs izredzēja sev tautu, kad Viņš bija devis Ābrahāmam apsolījumu: *«Es darišu tevi par lielu tautu, Es svētīšu tevi un darišu lielu tavu vārdu, un tu būsi par svētību. Un Es svētīšu tos, kuri svētī tevi, bet tos, kuri tevi lād, Es nolādēšu, un tevī tiks svētītas visas dzimtas uz zemes!»*³⁶ Mēs esam daļa no šīs lielās tautas, jo apustulis Pāvils māca, ka Ābrahāms ir mūsu ticības tēvs.³⁷

LASĪTĀJS: Tas Kungs arī brīdināja Ābrahāmu par tautas nedienām un nolika laikus, sacīdams: *«Lai tu zināt zini, ka tavi pēcnācēji mitīs zemē, kas tiem nepieder, – viņi vergos un tiks apspiesti četri simti gadus! Bet pēc tam*

³¹ Maimonides, *Mishna pesachim*. Pēc rabīnu mācības ir jāatbalstās uz kreiso pusi 1) dzerot vīnu, 2) ēdot macu, korehu un afikomenu.

³² Jņ 15:15

³³ Tagadējā Irākas valsts teritorijā.

³⁴ 1Moz 11:27

³⁵ 1Moz 17:5 – Ābrahāms "daudzuma tēvs". D-vs teica: "Es tevi darišu par tēvu daudzām tautām!"

³⁶ 1Moz 12:2-3 – "tevi tiks svētītas" ir apsolījums, ka Mesija (t.i. Kristus) nāks no viņa pēcnācējiem.

³⁷ Rm 4:16; Gal 3:7

Es tiesāšu arī to tautu, kurai viņi būs vergojuši, – kad tie ar savu lielo mantību būs aizgājuši prom!»³⁸

LASĪTĀJS: Tas Kungs svētīja Ābrahāmu, un lielā vecumā viņa sieva Sāra dzemdēja dēlu Īzaku. Īzakam bija dēls Jēkabs, kuru Tas Kungs nosauca par Israēlu. Israēlam bija divpadsmit dēli—ebreju ciltstēvi. Lielā bada laikā Israēls ar savu saimi izceļoja uz Ēģipti, jo pēc Kunga prāta faraons bija iecēlis Israēla mīļāko dēlu Jāzepu par Ēģiptes zemes pārvaldnieku. Israēla bērni labi dzīvoja Ēģiptes zemē un ar D-va svētību kļuva par varenu tautu.

Faraons nokauj Israēla dēlus

LASĪTĀJS: Pagāja daudz gadu. Jauns faraons sēdēja tronī, kas baidījās no Israēla bērniem, jo viņu bija daudz. Šis ķēniņš arī aizmirs, ka Jāzeps, bija izglābis Ēģipti lielā bada laikā. *«Viņš teica savai tautai: "Redzi, Israēla dēlu ļaužu ir daudz, un tie ir spēcīgāki par mums! Rīkosimies gudri pret viņiem, kamēr tie nav savairojušies, jo, ja gadīsies karš, viņi apvienosies ar mūsu ienaidniekiem, cīnīsies ar mums un tad aizies no šīs zemes!"*

LASĪTĀJS: *«Un viņi iecēla pār tiem vagarus, lai apspiestu viņus ar kļaušām, un tie cēla faraonam noliktavu pilsētas – Pitomu un Raamsēsu. Bet, jo vairāk viņus apspieda, jo tie vairojās, gāja plašumā. Un ēģiptieši nelietīgi paverdzināja Israēla dēlus un darīja viņu dzīvi rūgtu ar smagu darbu – lika tiem mīcīt mālus, taisīt ķieģeļus un darīt visus lauku darbus.*

LASĪTĀJS: *«Tad Ēģiptes ķēniņš teica ebreju vecmātēm: "Kad jūs palīdzēsiet dzemdēt ebrejietei un uz dzemdību sola ieraudzīsiet zēnu, tad nonāvējiet, bet, ja meiteni, tad lai dzīvo!" Taču vecmātes bijās D-va,³⁹ nedarīja, kā Ēģiptes ķēniņš bija teicis, un atstāja bērnus dzīvus. Tad faraons pavēlēja visai savai tautai: "Visus viņu dēlus, kas piedzims, iemetiet Nīlā!"»⁴⁰*

D-va vēstnesis - Mozus

LASĪTĀJS: Mozus piedzima šajā briesmu pilnajā laikā, bet tika izglābts, viņa mātei drosmīgi ieliekot viņu grozā un paslēpjot niedrājā Nīlas krastā.³⁹

³⁸ 1Moz 15:13-14

³⁹ Sievietes tika uzskatītām par taisnīgām dēļ viņu mīlestības darbiem. Skat. zemteksta piezīmi 10.

⁴⁰ 2Moz 1:9-17,22

Mozus māsa nostājās iztālēm, lai uzzinātu, kas ar viņu notiks. Pēc D-va prāta pati faraona meita apžēlojās par bērniņu, un ņēma to pie sevis, un viņš bija tai par dēlu. Tā Mozus uzauga faraona namā.

LASĪTĀJS: «*Mozus izaudzis izgāja pie savas tautas, redzēja viņu kļaušu spaidus un redzēja arī vienu ēģiptieti sitam ebreju no viņa tautas. Viņš paskatījās pa labi, pa kreisi, redzēja, ka neviena nav, nosita ēģiptieti un paslēpa smiltīs. Kad par to lietu uzzināja faraons, viņš lūkoja nokaut Mozu. Tad Mozus bēga no faraona, apmetās Midjāna zemē.*»⁴¹

LASĪTĀJS: Kad Mozus bija dzīvojis četrdesmit gadus Midjāna zemē, tad Tas Kungs viņu uzrunāja no degošā ērkšķu krūma, sacīdams: «*Redzēt Es redzēju Manas tautas apspiestību Ēģiptē, un Es dzirdēju viņus brēcam par vagariem – jo Es zinu viņu ciešanas. Es esmu nācis izglābt viņus no ēģiptiešiem un aizvest viņus no tās zemes uz labu un plašu zemi, uz zemi, kur piens un medus tek. Un tagad – ej, Es tevi sūtīšu pie faraona, un tu izvedīsi Manu tautu, Israēla dēlus, no Ēģiptes!*»⁴²

LASĪTĀJS: Tad Mozus ar savu brāli Āronu gāja pie faraona un teica: «*Tā saka Kungs: Mans pirmsdzimtais ir Israēls! Un Es tev saku: atlaid Manu dēlu, lai viņš Man kalpo, bet, ja tu liegsies viņu laist, redzi, Es nokaušu tavu dēlu, tavu pirmsdzimto!*» Un faraons teica: "Kas ir Kungs, ka man Viņš jāklauša un jāatlaiž Israēls? Ne es zinu Kungu, ne es laidīšu Israēlu!"⁴³

LASĪTĀJS: Faraons nepaklausīja D-vam. Faraons tā vietā uzticējās Ēģiptes mēmajiem elkiem, tādēļ viņš ar visu Ēģipti tika tiesāts. Tas Kungs sūtīja desmit mocības pār Ēģipti, kas parādīja Viņa varenību pār Ēģiptes elkiem.

Desmit mocības

NAMATĒVS: Mēs nepriecājamies par mocībām, kuru dēļ Ēģiptes ļaudis tik ļoti cieta, jo Bībele mums māca, lai mēs nepriecājamies par savu ienaidnieku nelaimi.⁴⁴ Tādēļ ir ierasts, ka pēc katras mocības

⁴¹ 2Moz 2:11-12,15

⁴² 2Moz 3:7-8,10

⁴³ 2Moz 4:22-23, 5:2

⁴⁴ Sak 24:17

pieminēšanas, katrs iemērc pirkstu vīnā, izņemdam no tās lāsīti,⁴⁵ tādejādi redzamā veidā izsakot skumjas par ienaidnieku ciešanām.

Namatēvs skaidro, ka vīna lāsītes var atstāt uz šķīvja.

NAMATĒVS: Šīs ir tās desmit mocības, kuras Tas Kungs sūtīja pret Ēģipti, lai to notiesātu un parādītu visiem savu varenību un spēku.

VISI: Dām—asinis

דם

LASĪTĀJS: «Un Kungs teica Mozum: "Saki Āronam: ņem savu spieķi un izstiep roku pār Ēģiptes ūdeņiem, upēm, pietekām, purviem un visām ūdenskrātuvēm, un tas kļūs par asinīm visā Ēģiptes zemē, gan koka, gan akmens traukos!"»⁴⁶ Mozus paklausīja Kungam, un tas notika.

VISI: Cefardeja—vardes

צפרדע

LASĪTĀJS: «Kungs teica Mozum: "Saki Āronam: izstiep savu roku ar spieķi pār upēm, pietekām un purviem un liec, lai nāk vardes pār Ēģiptes zemi!" Ārons izstiepa savu roku pār Ēģiptes ūdeņiem, un nāca vardes un pārklāja Ēģiptes zemi.»⁴⁷

VISI: Kinīm—knišļi

כנים

LASĪTĀJS: «Un Kungs teica Mozum: "Saki Āronam: izstiep savu spieķi un sit zemes putekļus, lai tie kļūst par knišļiem visā Ēģiptes zemē!" Un viņi tā darīja. Visi zemes putekļi kļuva par knišļiem visā Ēģiptes zemē. Un magi teica faraonam: "Tas ir D-va pirksts!" Bet faraona sirds nocietinājās.»⁴⁸

VISI: Arov—mušas

ערוב

LASĪTĀJS: «Un Kungs teica Mozum: "Celies agri no rīta un stājies faraona priekšā, redzi – viņš ies laukā pie ūdens, tad saki viņam: tā saka Kungs: atlaid Manu tautu, lai viņi Man kalpo! Ja tu nelaidīsi Manu tautu, redzi – Es uzsūtīšu tev un taviem kalpiem, tavai tautai un taviem namiem mušas. Ēģiptes nami piepildīsies ar mušām, un arī zeme, uz kuras tie stāv. Bet tai dienā es nošķiršu Gošenes zemi, kur ir Mana tauta, lai tur nebūtu mušu, lai

⁴⁵ Lai prieks, ko sniedz vīns, būtu simboliski mazāks.

⁴⁶ 2Moz 7:19

⁴⁷ 2Moz 8:1-2

⁴⁸ 2Moz 8:12-15

tu zini, ka Es esmu Kungs pār visu zemi! Es likšu atšķirību starp Manu tautu un tavu tautu!"»⁴⁹

VISI: Devēr—lopu sērga

דָּבַר

LASĪTĀJS: «Kungs teica Mozum: "Ej pie faraona un saki viņam: tā saka Kungs, ebreju D-vs: atlaid Manu tautu, lai viņi Man kalpo! Ja tu liegsies laist un vēl turēsi viņus, tad, redzi, Kunga roka nāks pār tavu ganāmpulku, kas uz lauka: pār zirgiem, ēzeļiem, kamieļiem, vēršiem un avīm – kā varen bargs mēris! Taču Kungs nošķirs Israēla ganāmpulkus no Ēģiptes ganāmpulkiem – Israēla dēlu ganāmpulkos nenobeigsies neviens!"»⁵⁰

VISI: Šechīn—čūlas

שָׁחִין

LASĪTĀJS: «Un Kungs teica Mozum un Āronam: "Nemiet pilnas sauļas kvēpu no kausējamās krāsns, un lai Mozus faraona acu priekšā tos kaisa pret debesīm! Tie kļūs par smalkiem putekļiem visā Ēģiptes zemē, gan cilvēkam, gan lopam tie kļūs par čulām, kas pāriet vātīs, – visā Ēģiptes zemē!"»⁵¹

VISI: Barād—krusa

בָּרַד

LASĪTĀJS: «Kungs teica Mozum: "Izstiep savu roku uz debesīm, lai krusa nāk visā Ēģiptes zemē – pār cilvēku un pār lopu un ik lauka zāli Ēģiptes zemē!" Mozus tā darīja, un Kungs deva pārkonu un krusu, un zemē nāca uguns, un Kungs lika, lai nāk krusa pār Ēģiptes zemi. Visā Ēģiptes zemē krusa nosita visu, kas uz lauka, – gan cilvēku, gan lopu, krusa nosita ik lauka zāli, nolauza visus kokus uz lauka. Tikai Gošenes zemē, kur bija Israēla dēļi, krusas nebija.»⁵²

VISI: Arbē—siseņi

אַרְבֵּה

LASĪTĀJS: «Mozus izstiepa savu spieķi pār Ēģiptes zemi – tad Kungs dzina pār zemi austrumu vēju visu dienu un visu nakti. Pienāca rīts, un austrumu vējš atnesa siseņus. Tie aplāja zemes virsu, zeme satumsa, un tie aprija ik

⁴⁹ 2Moz 8:16-19

⁵⁰ 2Moz 9:1-4

⁵¹ 2Moz 9:8-10

⁵² 2Moz 9:22-26

lauka zāli un visus koku augļus, kas bija atlikuši pēc krusas. Visā Ēģiptes zemē nepalika ne zaļuma kokā, ne zāles uz lauka.»⁵³

VISI: Chošēch—tumsa

חֹשֶׁךְ

LASĪTĀJS: *«Un Kungs teica Mozum: "Izstiepi savu roku uz debesīm, lai nāk pār Ēģiptes zemi tumsa, tāda tumsa, ka var sataustīt!" Mozus izstiepa savu roku uz debesīm, un melna tumsa bija visā Ēģiptes zemē trīs dienas, bet tur, kur dzīvoja Israēla dēli, bija gaisma.»⁵⁴*

NAMATĒVS: Deviņas mocības tika piedzīvotas, bet faraonam sirds bija nocietināta, un viņš neatlaida Israēlu, kaut Tas Kungs bija brīdinājis: *«Es varēju izstiept savu roku un sist tevi un tavu tautu ar mēri, un tu būtu iznīdēts no zemes, bet Es atstāju tevi dzīvu.»⁵⁵* Bet tādēļ, ka faraons pretojās *«Kungs teica Mozum: "Vēl vienu sodību Es uzsūtīšu faraonam un Ēģiptei – pēc tam viņš jūs no šejienes atlaidīs."»⁵⁶*

VISI: Makat Bechorot—pirmdzimto nāve

מִכַּת בְּכוֹרוֹת

LASĪTĀJS: *«Pusnaktī notika tā: Kungs sita visus pirmdzimtos Ēģiptes zemē – no faraona, kas sēd savā tronī, pirmdzimtā līdz gūstekņam, kas cietumā, pirmdzimtajam un visu lopu pirmdzimtos. Un faraons cēlās naktī – viņš, viņa kalpi un visi ēģiptieši, un Ēģiptē bija liela brēkšana, jo nebija nama, kurā kāds nebūtu miris.»⁵⁷*

Pashas dibināšana

NAMATĒVS: Bet Israēla Svētais, svētīts, lai Viņš iepriekš apžēlojās par savu tautu un pavēstīja Mozum, kā viņi var izglābties no pēdējā soda, lai sods "ietu viņiem garām" – tas ir ko nozīmē vārds "Pasha"⁵⁸.

LASĪTĀJS: *«Kungs teica Mozum un Āronam Ēģiptes zemē: "Šis mēnesis jums ir mēnešu sākums, tas jums ir pirmais no gada mēnešiem! Runājiet uz visu Israēla sapulci: šā mēneša desmitajā dienā, lai katrs sava tēva*

⁵³ 2Moz 10:13-15

⁵⁴ 2Moz 10:21-23

⁵⁵ 2Moz 9:15-16^a

⁵⁶ 2Moz 11:1

⁵⁷ 2Moz 12:29-30

⁵⁸ Pesach (ebr. פֶּסַח) – atvasinājums no *pasach*, iet garām.

namā ņem jēru – pa jēram uz namu. Un, ja nams par mazu, lai apēstu jēru, lai tie ņem kopā ar sava nama tuvākajiem kaimiņiem pēc ļaužu skaita – katrs lai ņem no jēra tik, cik apēdīs.

LASĪTĀJS: *«Lai tas ir tēviņš, gadu vecs, bez vainas! Ņemiet to no avīm vai kazām! Turiet to līdz mēneša četrpadsmitajai dienai, un tad starp mijkrēsli un tumsu, lai to kauj viss Israēla sapulces pulks!*

LASĪTĀJS: *«Ņemiet asinis un noziediet visas durvju stenderes un aplodas namam, kurā jūs to ēdīsiet. Tajā naktī ēdiet gaļu, ugunī ceptu, un neraudzētu maizi – ar rūgtām zālēm to ēdiet! Neēdiet to tāpat vai vārītu, bet gan ugunī ceptu – galvu, lielus un iekšas! Neatstājiet rītam neko, un, kas no tā rītā atlicis, to sadedziniet ugunī!*

LASĪTĀJS: *«Šādi to ēdiet – jūsu gurni lai ir apjozti, sandales kājās un nūjas rokās! Ēdiet to steigā! Tā ir Kunga Pasha! Šonakt Es iziešu cauri Ēģiptes zemei un sitīšu Ēģiptes zemē ikvienu pirmdzimto – gan cilvēkam, gan lopam! Un Es spriedīšu tiesu visiem Ēģiptes dieviem! Es esmu Kungs!*

LASĪTĀJS: *«Asinis jums būs par zīmi – tās būs tajās mājās, kur būsiet jūs, – Es redzēšu asinis, Es paiešu jums garām, un sodība jūs neiznīdēs, kad Es sitīšu Ēģiptes zemi. Šī diena jums ir pieminama, sviniet tajā svētkus Kungam visās jūsu paaudzēs, kā mūžīgu likumu sviniet to!»⁵⁹*

NAMATĒVS: Tanī naktī tikai tās ģimenes, kuras ticēja un tādēļ sekoja Kunga pavēlei, izglābās no tiesas. Tas Kungs deva apsolījumus un norādījumus par to, kas bija jādara, lai tiesa paietu garām. Ar “labu dzīvi” vai ar “labiem nodomiem vai darbiem” nepietika, lai izpelnītos D-va labvēlību. Katrai pasargātai ģimenei un cilvēkam Ēģiptē bija jātic Kunga apsolījumam, ka tieši jēra asinis uz durvīm viņu izglābs. Šis publiskais ticības apliecinājums atšķīra Kunga ļaudis no pagāniem.

⁵⁹ 2Moz 12:3–14. Jēzus pārveidoja Pashas mielastu uz savu—Kunga mielastu, jeb vakarēdienu, kas ir vienīgais leģitīmais turpinājums Pashai, jo Viņš pavēlēja to darīt Viņu pieminot.

Iziešana

LASĪTĀJS: *«Un faraons cēlās naktī – viņš, viņa kalpi un visi ēģiptieši, un Ēģiptē bija liela brēkšana, jo nebija nama, kurā kāds nebūtu miris. Tajā naktī viņš sauca Mozu un Āronu un teica: "Taisieties, ejiet projām no manas tautas – gan jūs, gan jūsu dēli! Ejiet, kalpojiet Kungam, kā teicāt! Nemiet gan savas avis, gan savus vēršus, kā teicāt, un ejiet!"*

LASĪTĀJS: *«Un tautai vajadzēja ņemt savu mīklu, pirms tā bija ieraudzēta. Abras viņi ietina savās drānās un aiznesa līdzī uz pleciem. Israēla dēli darīja, kā Mozus bija teicis, un prasīja ēģiptiešiem sudraba traukus, zelta traukus un drānas. Un Kungs dāvāja tautai ēģiptiešu vēltību – tie viņiem deva, ko tie prasīja.»⁶⁰*

LASĪTĀJS: *«Un Israēla dēli gāja kājām no Raamsēsas uz Sukotu, ap seši simti tūkstoš vīru, neskaitot mazuļus. Ar viņiem kopā devās projām arī daudzi no citām tautām⁶¹; un arī avis un vērši – varen liels ganāmpulks!*

LASĪTĀJS: *«No mīklas, ko viņi bija paņēmuši līdzī no Ēģiptes, tie cepa neraudzētu maizi, jo tā nebija ieraudzēta, tādēļ ka tie bija izdzīti no Ēģiptes zemes un nevarēja kavēties. Arī ēdienu viņi nebija sev sagatavojuši.*

LASĪTĀJS: *«Laiks, ko Israēla dēli nodzīvoja Ēģiptē, bija četri simti trīsdesmit gadu. Kad bija pagājuši četri simti trīsdesmit gadi, tajā pašā dienā visi Kunga pulki izgāja no Ēģiptes zemes!»⁶²*

Dajēnu - Tas būtu gaņa

NAMATĒVS: Tas Kungs, ir darījis tik daudz mūsu labā. Pat vismazākā no Viņa dāvanām ir pietiekama, lai izraisītu mūsos vēlmi Viņam pateikties un no sirds Viņu slavēt. Bet Viņš ir darījis daudz, daudz vairāk, nekā mēs spējam izprast. Ir ebreju tradīcija, pateicoties Kungam, sacīt: dajēnu, kas tulkojumā nozīmē “tas pietiktu” vai “tas būtu gaņa.”

⁶⁰ 2Moz 12:30-36^a

⁶¹ Šī norāde par “citām tautām” parāda, ka D-va pestīšanas plāns neierobežojas vienīgi ar Ābrahāma miesīgajiem pēcnācējiem, bet tas domāts ikvienam, kas uzticas D-va apsolījumiem.

⁶² 2Moz 12:37-41

Dziesma, ko tūdaļ dziedāsim, ir ļoti sena un joprojām tiek dziedāta mūsdienu Pashas mielastos. Tagad, kā “jaunais Israēls” apcerēsim to, ko D-vs mums ir labu darījis:

- ♫ **VISI: 1. Ilu hoci, hociānu / Hociānu mi-Micrājim /
Hociānu mi-Micrājim. Dajēnu! (2x)
* Daj-dajēnu, daj-dajēnu, daj-dajēnu, dajēnu, dajēnu! (2x)**
- 2. Ilu nātan, nātan lānu / Natan lānu et ha-Tora /
Nātan lānu et ha-Tora. Dajēnu! (2x) ***
- 3. Ilu nātan, nātan lānu / Nātan lānu et ha-Šābat /
Nātan lānu et ha-Šābat. Dajēnu! (2x) ***

Tulkojums: Ja Viņš tikai būtu izvedis mūs no Ēģiptes, tas pietiktu.

Ja Viņš tikai būtu devis Toru, tas pietiktu.

Ja Viņš tikai būtu devis Sabatu, tas pietiktu.

Hallel - Psalmi 113-114

Vārds “Hallel” nozīmē “slava” un “Ja” nozīmē D-vs. Alleluja nozīmē “slava D-vam”.

Slavējiet, Kunga kalpi,

slavējiet Kunga vārdu!

Lai Kunga vārds slavēts

tagad un mūžīgi!

No saules lēkta līdz rietam,

jāslavē Kunga vārds!

Par visām tautām varenāks Kungs,

Pār debesīm Viņa godība!

Kas ir kā Kungs, mūsu D-vs!?

Kas vēl tik augstu sēdies,

Kas vēl tik tālu saredz –

Gan debesīs, gan uz zemes,

Kas pieceļ no pīšļiem nabago

Un no pelniem ceļ sērdieni kājās! –

Nosēdina pie varenajiem,

Pie savas tautas varenajiem!

Kas neauglīgo padara par priecīgu dēlu māti?!

Allelu Adonai! Slavējiet Kungu!

Kad Israēls izgāja no Ēģiptes,

Jēkaba nams – no tautas, kam sveša mēle,

Tad Jūda par Viņa svētumu kļuva,

Israēls tagad zem Kunga valdīšanas!

Jūra ieraudzīja un bēga,

Jardāna tecēja atpakaļ!

Kalni kā auni lēkāja,

Pauguri kā jērēni!

Kas tev, jūra, ka bēdz,

Kas tev, Jardāna, ka atpakaļ teci?

Kas jums, kalni, ka lecat kā auni,

Kas jums, pauguri, tā kā jērēni!

Drebi, zeme, mana Kunga, Jēkaba D-va, priekšā!

Viņš klintis par ūdens dīķiem padara. Alleluja!

Pashas simboli

NAMATĒVS: Rabīns Gamaliēls, kas bija apustuļa Pāvila skolotājs un sinedrija⁶³ prezidents, ir pieminēts Jaunajā Derībā, kur viņš brīdināja savus kolēģus, kad tie bija arestējuši apustuļus:

LASĪTĀJS: «*Tad sinedrijā piecēlās kāds farizejs, vārdā Gamaliēls, visā tautā cienīts bauslības mācītājs, un teica: "Israēlieši, apdomājiet labi, pirms jūs ko darāt ar šiem cilvēkiem.*

LASĪTĀJS: «*Es jums saku, atstājieties no šiem cilvēkiem un atlaidiet viņus. Ja šis viņu nolūks vai darbs nāk no cilvēkiem, tas izjuks. Bet, ja tas ir no D-va, jūs nespēsiet viņus apturēt. Ka tik jūs nekļūstat par D-va apkarotājiem.*»⁶⁴

NAMATĒVS: Rabīns Gamaliēls tiek citēts tradicionālajā hagadā šādi: “Ja mēs nerunājam un neizskaidrojam sekojošos trīs Pashas elementus, mēs

⁶³ Senebreju koncils vai augstākā tiesa.

⁶⁴ Apd 5:34-39

neesam pildījuši savu pienākumu, proti: Pešach—Pashas jērs; Macā—neraudzētā maize; Maror—rūgtās zāles.”⁶⁵

Zeroah⁶⁶ - Jēra kauls

Rāda uz kaulu, tam nepieskaroties.

NAMATĒVS: Pirmkārt, Pešach: šis kauls atgādina par Pashas jēru, kas tika nokauts Ēģiptē, ar kura asinīm tika apziestas durvis par pestīšanas zīmi.

LASĪTĀJS: D-vs norādīja, kādam bija jābūt jēram – bez vainas, pašos spēka gados. Tas tika ienests mājās četras dienas pirms Pashas. Saimei bija jāredz, ka jērs tiešām bija nevainojams un perfekts. Nedrīkstēja lauzt nevienu no jēra kauliem. Tie, kuri baudīja jēru, to darīja kopā vienā vietā vienā laikā, līdzīgi kā svinam dievgaldu—kopā un vienā vietā.

LASĪTĀJS: Jērs mira viņu vietā, un ikviens, kurš uzticējās apsolījumam un lika jēra asinīs uz durvīm, tika izglābts. Mēs ticam, ka D-vs deva precīzus norādījumus par Pashas jēru tāpēc, lai caur to dotu mums ilustrāciju par Kristu.

LASĪTĀJS: Jēzus bija cilvēks, kurš nomira pašos spēka gados. Viņš dzīvoja perfektu, nevainojamu dzīvi mūsu vidū. Jēzus iejāja Jeruzalemē tieši četras dienas pirms Pashas. Ebreju vadītāji un tauta nevarēja Viņā atrast nekādu vainu. Kad Jēzus tika sists krustā, Viņš kļuva par mūsu pilnīgo un pēdējo grēku upuri. Tāpat kā Pashas jēram, Viņa kauli netika lauzti.

NAMATĒVS: Ēģiptē israēliešiem bija jāliek jēra asinis virs durvīm un gar stenderēm—kas notecēdamas veidoja krusta formu.⁶⁷

Namatēvs skaidro kā, iespējams, ebreji izpildīja šo D-va pavēlēto rituālu.

Pravietis Jesaja rakstīja precīzu aprakstu par Jēzu septiņus gadsimtus pirms Viņa nākšanas!

⁶⁵ *Mishnah, Pesachim 10:5*

⁶⁶ Zeroah burtiski nozīmē “roka”, kā D-va izstiepta roka un varens elkonis.

⁶⁷ Pie durvju sliekšņa bija iedobums, kurā tika ielietas asinis. Tādēļ asinis veidoja krusta formu—vertikāli no palodas līdz iedobumam, un horizontāli no durvju staba līdz stabam. (Edersheim)

LASĪTĀJS: *Kas tad nu tic mūsu sludināšanai,
un kam ir atklājies Tā Kunga elkonis?
Viņš, Tā Kunga kalps, uzauga neticīgā pūļa priekšā
kā atvase un kā saknes atzarojums izkaltušā zemē.
Viņam nebija nekāda izskata, nedz arī kāda skaistuma,
lai mēs to ar labpatiku uzlūkotu;*

LASĪTĀJS: *Tur nebija arī nekā ārēji redzama,
lai mēs Viņā būtu atraduši ko patīkamu.
Taisni otrādi, Viņš bija nicināts, labāki ļaudis no Viņa vairījās,
Vīrs, kam nebija svešas sāpes un kas bija norūdīts ciešanās,
tāds, kura priekšā aizklāja vaigu,
tā nicināts, ka mēs Viņu ne par ko neturējām.*

VISI: **Taču Viņš nesa mūsu sērgas un ciešanas,
un mūsu sāpes Viņš bija uzkrāvis sev,
kurpretī mēs Viņu uzskatījām par sodītu,
D-va satriektu un nomocītu.
Viņš bija ievainots mūsu pārkāpumu dēļ
un mūsu grēku dēļ satriekts.
Mūsu sods bija uzlikts Viņam mums par atpestīšanu,
ar Viņa brūcēm mēs esam dziedināti.
Mēs visi maldījāmies kā avis,
ikviens raudzījās tikai uz savu ceļu,
bet Tas Kungs uzkrāva visus mūsu grēkus Viņam.**

LASĪTĀJS: *Kad Viņš tika sodīts un spīdzināts,
Viņš padevās un neatdarīja savu muti
kā jērs, ko ved nokaušanai,
un kā avs, kas paliek klusa savu cirpēju priekšā;
tā Viņš apklusa un neatdarīja savu muti.*

LASĪTĀJS: *No smagiem pārdzīvojumiem un tiesas spaidiem
Viņš gan dzīvē bija atsvabināts.
Bet kas gan no Viņa laikabiedriem*

*izprata Viņa dzīves gaitu un padomāja par to,
ka Viņš jau bija aizrauts no dzīvo pasaules,
ka manas tautas pārkāpumu dēļ Viņam bija uzlikts sods?*

LASĪTĀJS: *Kapu Viņam ierādīja ar bezdievjiem,
bet savā nāvē Viņš bija ar bagāto,
kaut gan nekādu netaisnību Viņš nebija darījis
un viltības nebija Viņa mutē.*

LASĪTĀJS: *Bet Tas Kungs bija lēmis Viņu satriekt ar ciešanām.
Kad Viņš nodos savu dvēseli par salīdzinājuma upuri,
Viņš redzēs izaugam jaunu dzimumu un dzīvos ilgi,
un Tā Kunga gribas piepildīšana
svētīgi sekmēsies ar Viņa rokas darba palīdzību.⁶⁸*

NAMATĒVS: Mūsdienās Pashas svētkos ebreji vairs neēd jēru. Tas ir tāpēc, ka 70. gadā mūsu ērā romieši nopostīja Jeruzalemes templi, kas pēc D-va norādījumiem bija vienīgā vieta, kur drīkst upurēt jebkādu upuri.⁶⁹ Kristieši saprot, kāpēc Tas Kungs tā darīja: Jēzus, D-va Jērs, tika nokauts, lai upurētu sevi par mūsu grēkiem—citi upuri vairs nav vajadzīgi!

Pashas⁷⁰ biķeris

NAMATĒVS: Par visu, ko Jēzus Kristus—Dieva Jērs ir darījis mūsu labā, dodot ikvienam, kas atgriežas pestīšanu Viņa asinīs, lai sods ietu garām, pacelsim otro biķeri un dziedāsim!

♫ **VISI:** **Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,
borē perī hagāfen.
Esi svētīts, ak, Kungs mūsu D-vs, mūžības Kēniņ,
kas esi radījis vīnakoka augļus.**

Atbalstoties visi dzer otro biķeri.

DZIESMA

⁶⁸ Jes 53:1-10 (Bībele, 1965.g. revidētā versija). Šī nodaļa mūsdienās ebreju draudzēs netiek lasīta.

⁶⁹ 5Moz 16:6

⁷⁰ Šis biķeris saucas “Pashas” biķeris, jo sods Israēlai “gāja garām”, bet arī saucas “Soda” biķeris, jo D-vs ar sodu nāca pār bezdievīgiem.

Racheā

Roku mazgāšana

NAMATĒVS: Psalmos ir rakstīts: «*Es mazgāju rokas nevainībā, un eju ap tavu altāri, Kungs.*»⁷¹ Jeruzalemē pie tempļa stāvēja liels vara mazgāšanas trauks, kurā priesteri mazgāja savas rokas un kājas, pirms viņi iegāja D-va priekšā.⁷² Kristības ūdens, pamatots Kunga pavēlē un savienots ar D-va vārdiem, ir tas, kas mūs ir mazgājis no grēkiem.⁷³ Apustulis Jānis saka: «*Ja mēs staigājam gaismā, kā Viņš ir gaismā, tad mums ir sadraudzība citam ar citu un Viņa Dēla Jēzus asinis mūs šķīstī no visas apgrēcības.*»⁷⁴ Pirms ēdīsim, mazgāsim savas rokas, atcerēdamies, ka Viņš dara mūs šķīstus un dāvā mums savstarpēju sadraudzību.

VISI: **Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,**
 ašēr kidšānu bemicvotāv vecivānu al neṭilat jādājim. Amēn.
Esi svētīts, ak, Kungs mūsu D-vs, mūžības Kēniņ,
kas esi svētījis mūs, pavēlot šķīstīties.

Visi mazgā rokas.

Mocī Maco

Neraudzētā maize

NAMATĒVS: Neraudzētā maize mums atgādina, ka Israēla glābšana no Ēģiptes notika tik pēkšņi, ka nebija laika maizi uzraudzēt. Raugs Svētajos Rakstos bieži simbolizē grēku. Pāvils, lietojot šo simboliku, saka:

LASĪTĀJS: «*Izmēziet veco raugu,⁷⁵ lai jūs būtu jauna mīkla, kādi jūs jau arī esat bez rauga. Mūsu Pashas jērs Kristus taču ir par mums upurēts. Tā ka*

⁷¹ Ps 26:6

⁷² 2Moz 30:18

⁷³ Mt 28:19; Mk 16:16; Tit 3:5-8; Rm 6:4 u.c.; Dr. Mārtiņš Luters, *Mazais katehisms*—par kristībā.

⁷⁴ 1Jņ 1:7

⁷⁵ *Bedikat Chamecs* (rauga meklēšana) – ebrejiem ir pavēlēts izņemt no savām mājām raugu, un visu, kas satur raugu (kviešus, miežus, plēkšņu miežus, rudzus, auzas) pirms Pashas svētkiem (2Moz 12:15,19-20; 13:3; Mishna, Pesachim 2:5).

svētkus, lai svinam nevis ar veco raugu, ļaunuma un samaitātības raugu, bet ar skaidrības un patiesības neraudzēto maizi.»⁷⁶

NAMATĒVS: Augšējā un apakšējā maca atgādina mums par mannu, ko Israēlieši ēda papildnam tuksnesī.⁷⁷ Tā uzturēja viņu dzīvību, dodot viņiem spēku un veselību, tāpat kā dienišķā maize uztur mūs šodien.

Tagad pateiksimies gan par dienišķo maizi, gan par “bēdu” maizi, jo kā rab’Šaūl, t.i. apustulis Pāvils māca: «*Esmu iepazinis trūkumu, esmu iepazinis arī pārpilnību; esmu iemācījies būt mierā ar visu un visā: gan būdams paēdis, gan izsalcis, gan pārpilnībā, gan ciešot trūkumu. Es visu spēju Viņā, kas man dod spēku.*»⁷⁸. “Hamocī” ir arī galda lūgšana.

Namatēvs paņem 2½ macas kopā – apakšējo, “bēdu” un augšējo, un lūdz:

♫ **VISI:** Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,
hamocī lēchēm min ha-ārecs. Amēn.
Esi svētīts, ak, Kungs mūsu D-vs, mūžības Ķēniņ,
kas dāvā maizi no zemes augļiem.

Noliekot apakšējo macu uz maca-tašas, namatēvs par vidējo un augšējo macu lūdz:

VISI: Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,
ašēr kidšānu bemicvotāv vecivānu al achilāt macā.
Esi svētīts, ak, Kungs mūsu D-vs, mūžības Ķēniņ,
kas esi svētījis mūs, pavēlot ēst neraudzēto maizi.

Visi saņem gabalu no ciešanu maizes un gabalu no augšējās macas, dodot no rokas rokā, tad ēd abus macas gabalus kopā atbalstoties, un tad saka:

VISI: Dari mūs par Savu maizi; Tu, kas esi mūs radījis no zemes pīšļiem; dod mums debesu žēlastību, lai mēs varam pabarot citus ar Tava Vārda bagātību, kā arī palīdzēt viņu ikdienas dzīvē.

⁷⁶ 1Kor 5:7-8

⁷⁷ 2Moz 16:9, sabatos D-vs sūtīja dubultu mannas porciju.

⁷⁸ Fil 4:12-13

Maror

Rūgtās zāles

NAMATĒVS: Rūgtās zāles atgādina par verdzības rūgtumu Ēģiptē, brīdinot mūs par rūgtumu, kas saistīts ar grēka verdzību. Israēla verdzība bija stāvoklis, no kura tikai Tas Kungs varēja viņus atbrīvot. Vienīgi D-vs spēj pilnīgi atbrīvot cilvēkus no grēka verdzības.

VISI: Lai katrā paaudzē ikviens paskatās uz sevi, it kā viņš būtu iznācis no Ēģiptes. Kā stāv rakstīts: «*Un, kad rīt tavs dēls tev jautās: kas tas ir? – tad saki viņam: ar stipru roku Kungs mūs izveda no Ēģiptes, no vergu nama!*»⁷⁹ Mēs arī esam daļa no tiem, kuri tika izglābti, jo ja D-vs, caur Kristu nebūtu mūs pestījis, mēs joprojām atrastos grēka verdzībā.

Visi paņem mārrotkus tējkarotē un saka:

VISI: **Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,
ašēr kidšānu bemicvotāv vecivānu al achilāt maror.
Esi svētīts, ak, Kungs mūsu D-vs, mūžības Kēniņ,
kas esi svētījis mūs, pavēlot ēst rūgtās zāles.**

Visi ēd maror.

Korech

Sendvičs

NAMATĒVS: Kad Jēzum bija 12 gadi, Viņš sēdēja tempļī Pashas svētkos, un izrādīja rabīniem savu gudrību, tos gudri izvaicājot.⁸⁰ Viens no tiem varēja būt visslavenākais ebreju vēsturē—Rabīns Hillels.⁸¹ Viņš iedibināja tradīciju savienot rūgtās zāles ar macu un jēra gaļu, lai piepildītos Rakstu prasība burtiski: «*Ēdiet gaļu un neraudzētu maizi – ar rūgtām zālēm to ēdiet.*»⁸²

⁷⁹ 2Moz 13:14

⁸⁰ Lk 2:40-52

⁸¹ Lk 2:46-47, Kristus piedzima starp 6.-4.g. pirms mūsu ēras. Rabīns Hillels mira ap 10. gadu mūsu ērā.

⁸² 2Moz 12:8

Es iemērcēšu macas gabalu charosetā un marorā un došu to kādam mīlam cilvēkam, lai parādītu laipnību un mīlestību. Charoseta brūnā krāsa attēlo māla miezerus, ko gatavoja izraēlieši Ēģiptē. Mēs tagad iemērcēsim macas gabalu charosetā un marorā. Tas mums atgādina par Kunga saldo žēlastību un pestīšanu dzīves rūgtumā un skarbumā.

Atbalstoties visi ēd "sviestmaizīti" no apakšējās macas, maror un charoseta bez lūgšanas.

Iespējams, ka tagad Jēzus atklāja savu nodevēju. «Kad viņi bija sasēdušies un ēda, Jēzus tiem sacīja: "Patiesi Es jums saku: viens no jums, kas ar Mani ēd, mani nodos." Un tie kļuva bēdīgi un cits pēc cita jautāja: "Vai tad es?" Bet Viņš tiem sacīja: "Viens no divpadsmit, kas reizē ar Mani mērc maizi bļodā."»⁸³ Jēzus ar Korech parāda Jūdām laipnību un mīlestību, bet savas vainas izjūtas pārņemts, Jūdas aiziet un tumsā pazūd.

Beicā (Chagīga)⁸⁴ - ola

NAMATĒVS: Ola simbolizē gan sēras, gan atjaunošanu. Ebreju bērū mielastos sērotāji ēda olas. Ola arī simbolizē templi, kas tika nopostīts, par ko ebreji tik ļoti sēro, lūdzoties pie "raudu mūra". Mēs arī sērojam, bet ne par templi, bet par mūsu grēkiem, dēļ kā Kristum bija jāmirst.

Jēzus salīdzināja savu ķermeni ar templi, teikdams: «Sagraujiet šo templi, un trijās dienās Es to atkal uzcelšu!»⁴² Mēs slavējam Viņu, kas, uzvarēdams nāvi, augšāmcēlās, lai varam dzīvot ar Viņu mūžīgi.

Visi iemērc olu sālsūdenī un ēd bez lūgšanas.

Šulchān Orech

Svētku mīlasts

Visi bauda vakariņas, bez kopīgas galda lūgšanas, jo par vakariņām ir jau lūgts pie kiduš un hamocī. Tagad, starp otro un trešo vīna biķeri, katrs var baudīt vīnu, kā vēlas.

⁸³ Mk 14:18-20

⁸⁴ Chagīga bija "miera upuris", kas tika pienests neraudzētās maizes svētkos (7 dienas pēc Pashas). Parasti tas tika upurēts dienu pēc Pashas, un to arī mēdz saukt par "Pashu". Tas izskaidro Jāņa liecību, ka augstie priesteri negribēja iet pie Pilāta, lai neklūtu nešķīsti un varētu ēst "Pashu" (Chagīga).

Āfūn

Ātklāt apslēpto

*Pēc namatēva aicinājuma bērniem šai brīdī ir jāmeklē apslēptais afikomens.
Par to tiek samaksāta atlīdzība.*

Berach

Svētība pēc mīelasta

Visi piepilda trešo biķeri.

NAMATĒVS: Tagad pateiksimies Kungam par mūsu maltīti. Ja maltīte tiek baudīta vairākām ģimenēm kopā, tad vīri saka šo pateicību.

Kungj, lūgsimies!

VĪRI: Lai Kunga vārds tiek slavēts tagad un mūžīgi!

NAMATĒVS: Lai Kunga vārds tiek slavēts tagad un mūžīgi! Ar meistarību, mācītāju un vecāju piekrišanu, svētīsim mūsu D-vu, Viņu, no kura devības esam ēduši.

VĪRI: Svētīts lai ir mūsu D-vs, Viņš, no kura devības esam ēduši!

NAMATĒVS: Esi svētīts, ak Kungs mūsu D-vs, mūžības Ķēniņ, kas paēdini visu pasauli ar žēlastību, ar labvēlību, un ar žēlsirdību. Tu dod barību visiem, kas dzīvo, jo Tava laipnība ir mūžīga. Tavā lielajā labestībā mums pārtika nav trūkusi un lai Tava varenā vārda dēļ mums tā arī nekad netrūktu. Jo Tu esi devīgs D-vs, kas pabaro un uzturi visus, dari labu visiem, un gādā barību visiem saviem radījumiem, ko Tu esi radījis, kā ir rakstīts: «*Tu atver Savu roku un paēdini visus, kas dzīvo.*»⁸⁵ Esi svētīts, Kungs, kas paēdini visus. D-vs, mūsu tēvu D-vs, Ābrahāma, Īzaka un Jēkaba D-vs, atceries mūs šai Pashas dienā, un svētī mūs ar laipnību un žēlastību, ka mēs mierā un laimē dzīvotu.

⁸⁵ Ps 145:16

VISI: Osē šalom bim'romāv, hu ja-asē šalom aleinu
Ve-a| kol Jisraēl ve-imru. Amēn.
Lai Viņš, kas liek mieram valdīt debesīs,
liktu mieram valdīt starp mums, visā Israēlā un visā pasaulē.

DZIESMA

Galvenais namatēvs atdod afikomenus galda namatēviem.

VAKARĒDIENA DIBINĀŠANA

Afikomens - Tas, kas nāk

NAMATĒVS: Lūdzu ieklausieties! Viss, kas noticis līdz šim, ir bijis “ēna” no D-va lielā pestīšanas plāna visai pasaulei. Kā rakstīts: «*Viss vecais ir pagājis, un redzi – viss tapis jauns.*»⁸⁶ Kristus pats pie krusta mirdams teica «*Viss piepildīts!*»⁸⁷ Kā jau sacīts, afikomens attēlo to, kas notika ar Jēzu:

LASĪTĀJS: Jēzus pie krusta mira par mūsu grēkiem un tika guldīts kapā. Nokāpis, Viņš nopostīja elli, un trešajā dienā augšāmceļoties, Viņš uzvarēja nāvi, kā ir rakstīts «*Nāve ir aprīta uzvarā. Kur, nāve, tava uzvara? Kur, elle, tavs dzelonis?*»⁸⁸ Atlīdzība, ko samaksāja namatēvs par afikomenu, attēlo to, cik dārgi tas maksāja D-vam Tēvam, lai glābu cilvēci.

LASĪTĀJS: Jēzus par sevi teica: «*Es esmu dzīvā maize, kas nākusi no debesīm. Kurš ēd no šīs maizes, tas dzīvos mūžīgi. Bet maize, ko Es došu par pasaules dzīvību, ir Mana miesa.*»⁸⁹ Dievkalpojums dzirdam «*Cikkārt jūs no šīs maizes ēdat... pasludiniet tā Kunga nāvi **tiekams Viņš nāk.***»⁶

LASĪTĀJS: Tanī naktī, kad Jēzus tapa nodots, Viņš svinēja Pashu ar saviem mācekļiem un dibināja Svēto Vakarēdienu. Viņš paņēma neraudzēto maizi, pateicās, un deva to saviem mācekļiem. Šī bija ierasta Pashas mielasta paraža. Tad Viņš piešķīra tai jaunu nozīmi un saturu teikdams: «*Tā ir Mana miesa, kas par jums top dota. To dariet Mani pieminēdami!*»⁹⁰

⁸⁶ 2Kor 5:16

⁸⁷ Jņ 19:30

⁸⁸ 1Kor 15:55, 1965.g. rev. LELB dziesmu grāmata, Rīga 2015, IHTIS, Izvadišana II, 1030.lpp

⁸⁹ Jņ 6:51

⁹⁰ Mt 26:26; MK 14:22; Lk 22:19; 1Kor 11:24

LASĪTĀJS: Kad templis tika nopostīts, afikomens ieņēma centrālo lomu Pashā, jo bez tempļa vairs nevarēja upurēt jērus. Pashas mielasta centrs bija jērs. Tagad rabīni skaidroja, ka šis afikomens aizvieto Pashas jēru!⁹¹

NAMATĒVS: Šovakar mēs ēdam Vecās Derības Pashu nevis Jaunās Derības sakramentu. Baudīsim afikomenu, atcerēdamies Kristu – D-va Jēru, kas nes pasaules grēkus.

♫ **VISI:** **Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,
hamocī lēchēm min ha-ārecs.
Esi svētīts, ak, Kungs mūsu D-vs, mūžības Kēniņ,
kas dāvā maizi no zemes augļiem.**

Atbalstoties visi ēd afikomenu. Pēc šī nekas cits mielastā vairs netiek ēsts.

Pestīšanas biķeris

NAMATĒVS: Evaņģēlijos ir rakstīts, un dievkalpojumos mēs dzirdam, ka pēc vakariņām Jēzus ņēma biķeri, pateicās un deva to mācekļiem. Sēdera mielasta gaitā tagad ir laiks dzert no trešā, tā sauktā “Svētības” vai “Pestīšanas” biķera.

LASĪTĀJS: Jēzus tad ņēma Pestīšanas biķeri,⁹² kā bija ierasts, un pateicās, bet deva šim biķerim jaunu nozīmi un saturu, teikdams: «Šis biķeris ir Jaunā Derība Manās asinīs, kas par jums un par daudziem tiek izlietas par grēku piedošanu. To dariet Mani pieminēdami.»⁹³

LASĪTĀJS: Jēzus zināja, ka pēc Toras mācības bez asins izliešanas grēki nekad nevar tikt piedoti.⁹⁴ Viņš bija gatavs samaksāt pestīšanas cenu, izlejot Savas bezvainīgās asinis par mūsu pārkāpumiem. Pēc rabīnu tradīcijas trešais biķeris simbolizē izlietās Pashas jēra asinis!

NAMATĒVS: Tagad, kad mēs dzersim trešo biķeri, atcerēsimies to pestīšanas cenu, ko Jēzus samaksāja par mums, mirstot pie krusta.

⁹¹ Mishna, pesachim 119^a

⁹² Ps 116:13; 1Kor 10:16; Rokasgrāmata dievkalpošanai... Euharistiskā lūgšana. Biķeris arī tiek saukts “Svētības biķeris.”

⁹³ Mt 26:27-28, Mk 14:24; Lk 22:20; 1Kor 11:25

⁹⁴ Ebr 9:22; 3Moz 17:11

♪ **VISI:** **Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,
borē perī hagāfen.
Esi svētīts, ak, Kungs mūsu D-vs, mūžības Ķēniņ,
kas esi radījis vīnakoka augļus.**

Atbalstoties visi dzer trešo biķeri.

Elijahu haṇavi

NAMATĒVS: Pie mielasta galda ir rezervēts biķeris pravietim Elijam, kurš nepazina nāvi.⁹⁵ Bībele māca, ka pirms Mesijas nākšanas Elija atgriezīsies. Jaunākais bērns atvērs mājas durvis, lai redzētu, vai gaidītais viesis nav atnācis.

LASĪTĀJS: *«Es jums sūtu pravieti Eliju, pirms nāk Kunga diena, liela un bijājama! Viņš vērsīs tēvu sirdis pie dēliem un dēlu sirdis pie tēviem.»⁹⁶*

LASĪTĀJS: Rabīni saista Pashu ar četriem lieliem vēsturiskiem notikumiem.⁹⁷ Lielākais no tiem bija Mesijas atnākšana. Rabīni saka, ka Pashas vakarā Elija nāks, lai sagatavotu Mesijam ceļu. Eņģelis Gabriels teica priesterim Zaharijam, ka viņa dēls—Jānis Kristītājs—nāks Elijas garā un spēkā.

LASĪTĀJS: *«Nebīsties, Zaharija, tava lūgšana ir uzklausīta, tava sieva Elizabete dzemdēs tev dēlu, un tu sauksi to vārdā Jānis. Daudziem Israēla dēliem viņš tiks atgriezties pie Kunga, viņu D-va. Un tas staigās Viņa priekšā Elijas garā un spēkā, lai pievērstu tēvu sirdis bērniem un neklausīgos taisno gudrībai, lai darītu ļaudis gatavus Kungam.»⁹⁸*

LASĪTĀJS: Jēzus teica, ka Jānis Kristītājs bija apsolītais Elija, ja Israēla bērni būtu to pieņēmuši.⁹⁹ Mēs tagad gaidām uz mūsu Kunga atnākšanu godībā. Tad, kad bērns atver durvis, lai meklētu gaidīto viesi, tas liek mums pārdomāt, ka mums arī ir jābūt gataviem jebkurā brīdī, lai tad, kad Jēzus nāks atpakaļ, Viņš mūs neatrod snaudā, bet čaklā ticības dzīvē.

⁹⁵ 2Ķēn 2:11 Pravietis Elija nepazina nāvi, bet uzbrauca debesīs ar ugunīgiem ratiem.

⁹⁶ Mal 3:23-24

⁹⁷ *Palestinian Targum, Poēma par 4 naktīm:* 1)Radīšana, 2)Izaka sasiešana, 3)Iziešana, 4)Mesijas atnākšana.

⁹⁸ Lk 1:13,16-17

⁹⁹ Mt 17:12

NAMATĒVS: «*Es stāvu pie durvīm un klauvēju: ja kāds sadzirdēs Manu balsi un durvis atvērs, Es ieiešu pie viņa un turēšu mielastu ar viņu un viņš ar Mani.*»¹⁰⁰ Tagad, dziedāsim vissenāko dziesmu šai hagadā.

Namatēvs ieļej viņu Elijas biķerī un to paceļ. Bērns aiziet, lai atvērtu mājas durvis, kamēr visi dzied šo dziesmu, kas ir teju 2000 gadu veca:

♫ **VISI:** **Elijāhu ha-Nāvī. Elijāhu ha-Tišbī.**
Elijāhu, Elijāhu, Elijāhu ha-Gilādī.
Bimherā vejāmeinu, jāvo eleinu
Im Mašīach bēn Davīd, Im Mašīach bēn Davīd.

Tulkojums: Elija—pravietis, Elija—Tišbietis. / Elija—Galilietis. / Lai viņš drīz nāktu pie mums / līdz ar Mesiju, Dāvida dēlu.

Hallel

Psalmi 115-118

NAMATĒVS: Bībele saka, ka pēc mielasta «*pateicības dziesmu nodziedājuši, viņi devās uz Olīvkalnu.*»¹⁰¹ Šī dziesma, iespējams, bija Hallel.

Visiem tiek piepildīts ceturtais biķeris.

Ne mums, Kungs, ne jau mums –

Savam vārdam dod godu žēlastības un patiesības dēļ!

Mūsu D-vs ir debesīs,

Viņš dara visu, kas tam tik!

Viņu elki ir sudrabs un zelts,

Cilvēku roku darināti,

Mute tiem ir, bet tie nerunā,

Acis tiem ir, bet tie neredz,

Ausis tiem ir, bet tie nedzird,

Nāsis tiem ir, bet tie nesaož,

Rokas tiem ir, bet tie nesatausta, kājas tiem ir, bet tie nestaigā,

Pat ņurdēt nejaudā to rīkles!

¹⁰⁰ Atkl 3:20

¹⁰¹ Mt 26:30; Mk 14:26

Tādi paši to darinātāji

Un visi, kas uzticas tiem!

Israēl, uzticies Kungam!

Palīgs un vairogs ir Viņš!

Ārona nams, uzticies Kungam!

Palīgs un vairogs ir Viņš!

Kas bīstaties Kunga, uzticieties Kungam!

Palīgs un vairogs ir Viņš!

Viņš svētīs visus, kas bīstas Kunga, –

Svētīs gan dižos, gan sīkos!

Es mīlu Kungu,

Jo Viņš klausīja manas lūgšanas balsi.

Viņš piegriezta man Savu ausi,

Tādēļ es Viņu piesaukšu visu savu mūžu.

Kā es lai atlīdzinu savam Kungam

Visu Viņa dāsnumu pret mani?!

Pestīšanas kausu es celšu,

Kunga vārdu es piesaukšu,

Ko solījis Kungam, es samaksāšu

Visas Viņa tautas priekšā!

Pateicieties Kungam, jo Viņš ir laipnīgs,

Un Viņa žēlastība paliek mūžīgi!

Lai saka Israēls:

Viņa žēlastība paliek mūžīgi!

Lai saka Ārona nams:

Viņa žēlastība paliek mūžīgi!

Lai saka tie, kas bīstas Kunga:

Viņa žēlastība paliek mūžīgi!

Mans spēks un vara ir Kungs,

Viņš man tapis par pestīšanu.

Akmens, ko namdari atmetuši,

Ir tapis par stūrakmeni.

Kungs licis tam notikt,

Mūsu acīm tas liekas brīnums.

Šī ir diena, ko Kungs devis,

Gavilējiet un līksmojiet šodien!

Svētīts, kas nāk Kunga vārdā!

Mēs jūs svētījam no Kunga tempļa!

Pateicieties Kungam, jo Viņš ir laipnīgs,

Un Viņa žēlastība paliek mūžīgi!

Slavējiet Kungu!

Nircā

Pieņemšana

NAMATĒVS: Ir četri biķeri, jo bija četri D-va apsolījumi: 1)Es izvedīšu jūs, 2)Es izglābšu jūs, 3)Es izpirkšu jūs, 4)Es ņemšu jūs. No vienas puses šie apsolījumi piepildījās Vecās Derības tautai, kad viņi tika izvesti no Ēģiptes verdzības, tika izglābti no faraona varas, izpirkti no soda ar jēra asinīm un pieņemti par Kunga tautu pie Sinaja kalna.

Bet šie apsolījumi tiek paplašināti Kristū, lai iekļautu visas tautas. Kristus mūs ir izvedis no grēka verdzības un izglābis no velna varas. Viņš ir izpircis mūs ar Savām asinīm un kristībās ir ņēmis mūs par Savu tautu. Tomēr Pashā viens biķeris vēl nav izdzerts. Kāds mācītājs ir teicis, ka Dieva valstība ir kaut kas tāds, kas ir šeit un tagad, un arī kaut kas, kas vēl piepildīsies. Tas ir spilgti redzams ceturtajā – pieņemšanas biķerī. Tas *ir* noticis—mēs *esam* pieņemti par Dieva tautu ticībā. Bet tai pašā laikā mēs gaidām Kristus otro atnākšanu godībā, kad Viņš mūs fiziski ņems pie sevis.

LASĪTĀJS: Apustulis Jānis pravietoja: *«Tad es ieraudzīju jaunas debesis un jaunu zemi, jo pirmās debesis un pirmā zeme bija zudušas un jūras vairs nebija. Es ieraudzīju svēto pilsētu, jauno Jeruzalemi, nokāpjam no debesīm, no D-va, kā līgavu, sapostu un izrotātu savam vīram.*

LASĪTĀJS: *«Es dzirdēju varenu balsi atskanam no troņa: redzi, D-va mājoklis pie cilvēkiem, un Viņš mājos kopā ar viņiem, un viņi būs Viņa*

tauta, pats D-vs būs ar viņiem un būs viņu D-vs. Un D-vs noslaucīs visas asaras no viņu acīm, un nāves vairs nebūs, nedz bēdu, nedz vaimanu, nedz sāpju vairs nebūs, jo viss bijušais ir pagājis.

LASĪTĀJS: *«Tas, kas sēdēja tronī, teica: "Redzi, Es visu daru jaunu." Tad Viņš teica: "Raksti, jo šis vēstījums ir uzticams un paties." Un Viņš man sacīja: "Tas ir noticis. Es esmu Alfa un Omega, Sākums un Gals. Es došu izslāpušajam dzert bez maksas no dzīvā ūdens avota."*

LASĪTĀJS: *«Templi es neredzēju, jo tās templis ir Kungs D-vs, Visuvaldītājs, un Jērs. Pilsētai nav vajadzības pēc saules un mēness, lai to darītu gaišu, jo to apspīd D-va spožums un tās gaismeklis ir Jērs. Un nakts vairs nebūs, un nebūs vajadzības nedz pēc gaismekļa, nedz saules gaismas, jo Kungs D-vs apspīdēs viņus, un viņi valdīs mūžu mūžos.*

LASĪTĀJS: *«Tad eņģelis man sacīja: "Šie ir uzticami un patiesi vārdi, un Kungs, praviešu garu D-vs, atsūtīja savu eņģeli parādīt saviem kalpiem visu, kam drīzumā jānotiek. Laimīgs ir tas, kas ievēro šīs grāmatas pravietojuuma vārdus."*

LASĪTĀJS: *«"Redzi, Es nāku drīz, un Mana alga – līdz ar Mani, lai katram samaksātu pēc viņa darbiem. Es esmu Alfa un Omega, Pirmais un Pēdējais, Sākums un Gals. Laimīgi tie, kas mazgā savus tērpus, lai viņiem būtu tiesības uz dzīvības koku un ļauts pa vārtiem ieiet tajā pilsētā."*

VISI: ***Gars un līgava saka: "Nāc!"***

Un, kas to dzird, lai saka: "Nāc!"

Kam slāpst, lai nāk!

Lai ņem dzīvo ūdeni bez maksas katrs, kas grib!

Tas, kas sniedz šīs liecības, saka: "Jā, Es nāku drīz!" –

"Āmen, nāc, Kungs Jēzu!"»¹⁰²

¹⁰² Atkl 21:1-6,22-23; 22:5-6,12-14,17,20

Pilnības biķeris

NAMATĒVS: Šo pēdējo biķeri Jēzus visticamāk nedzēra, jo Viņš teica: «*Patiesi Es jums saku: Es vairs nedzeršu no vīnakoka augļiem līdz tai dienai, kad Es no tiem atkal dzeršu D-va valstībā.*»¹⁰³

Tagad mēs to dzersim, atcerēdamies, ka, kaut gan par mūsu pestīšanu ir pilnīgi samaksāts, Tas Kungs jau tagad steidzas pabeigt pestīšanas un žēlastības laikmetu, kurā mums ir dots laiks, lai mēs stāstītu citiem par tā Kunga vareno roku un izstiepto elkoni. Ar Jēzus otro atnākšanu šis laikmets beigsies un Viņš atpestīs mūs miesā un ņems mūs pie sevis, kur visi uz Kristu ticīgie līdz ar Viņu dzersim šo biķeri mūžīgajā svētlaimē.

♫ **VISI:** **Bāruch atā Adonai Eloheinu Melech ha-olam,
borē perī hagāfen.
Esi svētīts, ak, Kungs mūsu D-vs, mūžības Ķēniņ,
kas esi radījis vīnakoka augļus.**

Atbalstoties visi dzer ceturto biķeri.

¹⁰³ Mk 14:25

NOBEIGUMS

NAMATĒVS: Pashas rīts pēc senām paražām ir beidzies. Atstāsim šo galdu ar jaunām ilgām būt tuvākās attiecībās ar mūsu Kungu, kas atbrīvoja Israēlu no faraona draudiem un Ēģiptes verdzības, un pie krusta atpestīja mūs no grēka verdzības un nāves draudiem.

Lai miers nāk pār Jeruzalemi un pasauli!

Mēs gaidām, kad Jēzus nāks Pastarā Dienā, lai vestu visus ticīgos pie sevis, un svinētu Jēra kāzu mielastu jaunajā Jeruzalemē, kur vairs nebūs ne sāpju, ne asaru. Viņš valdīs kā kungu Kungs un ķēniņu Ķēniņš, vairs nespīdēs saule un mēness, jo Tas Kungs būs gaišums visiem.

Līdz tai dienai mēs ar prieka pilnām sirdīm, gaidot Viņa atnākšanu, lūdzam, kā Viņš mums ir mācījis...

VISI: Mūsu Tēvs debesīs!...

NAMATĒVS: Lešanā habā Bī-rušalājim! Nākamgad Jeruzalemē!

VISI: Nākamgad Jeruzalemē!

♫ **VISI:** Lešanā habā Bī-rušalājim!

Lūdzu, atstājiet šo grāmatu uz galda!

שלום עליכם

Šalom aleichem!

Miers ar Jums!

Bibliogrāfija

- Adat Y'shua Ha Adon Messianic Congregation. (1998). *Messianic Haggadah*. Woodland Hills, California.
- Beth El Shaddai Messianic Synagogue. (2004). *The Telling (A Messianic Passover Haggadah)*. Ielādēts no <http://www.shaddai.com/holidays/print-passover.html>
- Chabad.org. (2015). *The Seder Service in a Nutshell*. Ielādēts no Chabad.org: <http://www.chabad.org/>
- Dix, G. (1986). *The Shape of the Liturgy*. London: A & C Black Ltd.
- Edersheim, A. (1993). *The Life and Times of Jesus the Messiah: New Updated Edition*. Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers.
- Edersheim, A. (1994). *The Temple - Its Ministry and Services, Updated Edition*. Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers.
- Elimelech, D. (2004). *Passover Seder*. Elimelech Daved Ha-Levi Web, Inc. Ielādēts no <http://www.angelfire.com/pa2/passover/passoverseder.html>
- Howard, K. L. (2004). *The Feast of Passover*. Ielādēts no <http://www.roshpinah.org/passover>
- Irbe, M. (1997). *Haggadah - Svētīgi ir tie, kas aicināti Jēra Kāzu mielastā!*
- Jewish Federations of North America Rabbinic Cabinet. (2015). *The Passover Haggadah - A Guide to the Seder*. Ielādēts no The Jewish Federations: <http://www.jewishfederation.org/>
- Latvijas Bībeles biedrība. (2012). *Bībele jaunā tulkojumā ar deiterokanoniskajām grāmatām*. L.E.G.O. S.p.A.
- Latvijas Bībeles biedrība, British and Foreign Bible Society. (2000). *Bībele 1965.g. revidētais teksts*. Rīga: Latvijas Bībeles biedrība.
- LELB liturģiskā komisija. (2003). *Rokasgrāmata dievkalpošanai LELB un LELBāL draudzēs, 1. sējums*. Rīga: Svētdienas rīts.
- LELB Mūzikas un liturģijas nozarē. (2015). *Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas dziesmu grāmata*. Rīga: IHTIS.
- Lipson, E. P. (1986). *Passover Haggadah - A Messianic Celebration*. San Francisco: Jews For Jesus.
- Orthodox Union. (2015). *A Review of the Seder*. Ielādēts no Orthodox Union: <https://www.ou.org/holidays/passover/review-seder-seder/>
- Rosen, M. (1978). *Christ in the Passover - Why is this Night Different?* Chicago: Moody Press.
- Schmemmann, A. (1988). *The Eucharist*. Crestwood, New York: St. Vladimir's Seminary Press.
- Senn, F. C. (1997). *Christian Liturgy*. Minneapolis: Augsburg Fortress.
- Talley, T. (1986). *The Origins of the Liturgical Year*. New York: Pueblo Publishing.
- Vienprātības grāmata (*Liber Concordiae - Luterāņu ticības apliecības*). (2012). Rīga: Luterisma mantojuma fonds.
- Went, J (2004). *Passover, Last Supper and Eucharist*. Ielādēts no <http://www.leaderu.com/theology/passover.html>
- Westgate Chapel (2004) *The Westgate Haggadah*.
- Yeshua Yisrael, Congregation. *Passover Hagaddah — For indeed Christ, our Passover, was sacrificed for us*. Nashville, Tennessee. Ielādēts no www.yeshuatyisrael.com



HAGADA - TANĪ NAKTĪ, KAD VIŅŠ TAPA NODOTS

KRISTĪGS PASHAS MIELASTS

2018.g. versija